

Hembygds filatelisten

Nr 1 2019

swestamp

Offentlig stämpelauktion
Söndag maj/juni 2019

f 267 B

f 273 C

f 277

f 320 B

f 326

f 358 B

f 404

f 406 B

f 438

f 538

Vare sig du samlar Sverige stämplat och/eller
Hembygdsfilateli, beställ gärna katalogen!

Swestamp AB Höganäsvägen 14
SE-12153 JOHANNESHÖV
swestamp@hembygdsfilateli.se
www.swestamp.se
www.hembygdsfilateli.se

Innehållsförteckning

sida

Riksföreningen för Hembygdsfilateli	2
Ordföranden har ordet	3
<i>Anders Bock</i>	
Kallelse till årsmöte 2019	4
Verksamhetsberättelse	5
Balans-och Resultaträkning	8
Förslag till Budget för 2019	9
Om oidentifierbara stämplat...	10
<i>Anders Bock</i>	
Anonyma poststämplat	10
<i>Ake Runnman</i>	
Pkxp N:r 2 typ III	12
<i>Arne O. Olsson</i>	
Upplands ortstämplat	13
<i>Giselher Naglitsch</i>	
Stämpeltyp 64G	13
<i>Erik Idhult</i>	
Brev till vaccinator K.G. Dahlgren	15
<i>Giselher Naglitsch</i>	
De moderna Postombuden	18
<i>Assar Hörnell</i>	
Våren 2019	20
Årsavgiften	20

Riksföreningen för Hembygdsfilateli

Riksförening inom Sveriges Filatelist-Förbund
Styrelsen

Ordförande

Anders Bock
Runebergsgatan 3
114 29 Stockholm
0708-49 06 39
anders.bock@comhem.se

Vice ordförande

Gunnar Lithén
Vejlegatan 9 Str
164 44 Kista
070-378 00 11
gunnar.lithen@gmail.com

Kassör

Alf-Göran Arneholm
Seminariegatan 22A
791 36 FALUN
070-633 13 06
alarn2001@hotmail.com

Sekreterare

Kent Karlsson
Pyrolavägen 13 4tr
181 60 Lidingö
08-766 01 85, 070-370 25 03
kk.karlsson@comhem.se

Ledamot

Ingvar Norelius
Vänortsstråket 1B
191 61 Sollentuna
08-35 65 74
inno@bredband2.com

Suppleanter

Inge Johansson
Sibellusgången 40
164 72 Kista
070-461 69 68
nutte2004@hotmail.com

Göran Heijtz

Box 19541
104 32 Stockholm
070-710 83 60
goran@novastamps.com

Redaktör (adjungerad)

Sten Lagerholm
Höganäsvägen 14
121 53 Johanneshov
070-496 02 12

sten_lagerholm@hotmail.com

Webbredaktör (adjungerad)

Gunnar Zetterberg
Siargatan 15, 2tr.
118 27 Stockholm
08-642 4048
gunnar@smips.se

Material till nästa nummer kan
skickas till redaktören.

Manusstop för kommande nummer

1/4 (nr 2), 20/6 (nr 3) samt
1/10 (nr 4)

Vår webbsida & e-post

www.sff.nu/hembygdsfilatelisterna
e-post: hb.filateli@gmail.com

Årsavgift

Årsavgiften är för närvarande 150
kronor.

Föreningens PlusGiro: 98 86 28-4

Ordföranden har ordet

REDAKTÖRSSKIFTE

Vår redaktör, Gunnar Zetterman, meddelade mig redan i somras att han önskade sluta som redaktör för Hembygdsfilatelisten. Han lovade dock att stå kvar som redaktör året ut. Skälet är att Gunnar, som är mycket engagerad inom filatelin och en sällsynt kunnig filatelistisk mångsysslare, måste börja trappa ner sina åtaganden av hälsoskäl. Att byta ut en lysande kompetent redaktör låter sig inte göra så lätt. Gunnar har varit redaktör i 6 år och producerat inte mindre än 25 tidskriftsnummer. För mig och styrelsen har det varit en stor glädje och trygghet att få samarbeta med dig, Gunnar. Det känns därför mycket gott att du stannar som ansvarig för vår hemsida. Stort tack, Gunnar, för din insatser som redaktör för Hembygdsfilatelisten!

Så vill jag hälsa vår nya redaktör, Sten Lagerholm, varmt välkommen som redaktör för Hembygdsfilatelisten. Sten börjar sitt redaktörskap med detta nummer och får en riktig rivstart. För många hembygdsfilatelisterna är Sten välkänd men det var från början ändå tänkt att vi skulle få med en liten presentation av Sten till detta nummer av tidskriften. Nu får den av tidsbrist anstå till nästkommande nummer.

Och till alla medlemmar säger jag som vanligt: tidskriften står och faller med de artiklar, frågor, påpekanden, fynd, inlägg etc som ni sänder in till redaktören: Ingen artikel är för liten och ingen är för stor för Hembygdsfilatelisten.

Anders Bock

Matrikeländring

Ny adress

Mats Ahlgren
Vasatorget 1
703 54 Örebro
mattaahlgren@hotmail.com

Kallelse till årsmöte 2019

Årsmötet 2019 äger rum onsdagen den 27 mars 2019 kl. 17.30 på Postmuseum

- §1 Årsmötets öppnande
- §2 Val av ordförande för årsmötet
- §3 Val av sekreterare för årsmötet
- §4 Val av två justerare tillika rösträknare att med ordföranden justera årsmötesprotokollet
- §5 Fråga om årsmötet är behörigen utlyst
- §6 Fastställande av dagordning
- §7 Framläggande av verksamhetsberättelsen för 2018
- §8 Framläggande av den ekonomiska rapporten för 2018
- §9 Föredragning av revisionsberättelsen
- §10 Fastställande av resultat- och balansräkning
- §11 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för verksamhetsåret 2018
- §12 Behandling av inkomna skrivelser och motioner
Styrelsens förslag till hedersledamot
- §13 Fastställande av budget för 2019
- §14 Fastställande av årsavgift för 2020
- §15 Val av ordförande för tiden till årsmötet 2020
(f n Anders Bock)
- §16 Val av två styrelseledamöter för tiden till årsmötet 2021
(f n Kent Karlsson och Ingvar Norelius)
- §17 Val av två suppleanter för tiden till årsmötet 2020
(f n Göran Heijtz och Inge Johansson)
- §18 Val av två revisorer för tiden fram till årsmötet 2020
(f n Jan-Ove Brandt och Bengt Lindbergh)
- §19 Val av revisorssuppleant för tiden till årsmötet 2020
(f n Tommy Révai)
- §20 Val av valberedning för tiden till årsmötet 2020
  - a) sammankallande ledamot (f n Åke Persson)
  - b) två övriga ledamöter (f n Jan-Olov Edling, Leif Ledmyr)
  - c) en suppleant (f n Hans-Ove Aldenbrink)
- §21 Stämpeldatabasen
- §22 Redaktör för Hembygdsfilatelisten
- §23 Övriga frågor
- §24 Årsmötet avslutas

Riksföreningen för Hembygdsfilateli

Verksamhetsberättelse för år 2018

Årsmötet hölls på Postmuseum onsdagen den 28 mars 2018. Styrelsen har därefter haft följande sammansättning: Anders Bock (ordförande), Gunnar Lithén (vice ordförande), Kent Karlsson (sekreterare), Alf-Göran Arneholm (kassör), Ingvar Norelius (ledamot) samt suppleanter: Inge Johansson och Göran Heijtz.

Adjungerad: Gunnar Zetterman (redaktör).

Revisorer har varit Jan-Ove Brandt och Bengt Lindbergh samt revisorssuppleant Tommy Révai.

Valberedningen har utgjorts av Åke Persson (sammankallande), Jan-Olov Edling och Leif Ledmyr, och som suppleant Hans-Ove Aldenbrink.

Medlemsantalet var vid verksamhetsårets slut 313 betalande, en minskning med 20 mot föregående år. Hembygdsfilatelisterna är fortfarande den största riksföreningen inom Sveriges Filatelistförbund.

Årsavgiften under 2018 har varit 150 kronor.

Styrelsen har under verksamhetsåret haft 9 protokollförda sammanträden.

Tidskriften

Hembygdsfilatelisten har utkommit med fyra nummer under 2018. Gunnar Zetterman har på ett förtjänstfullt sätt ordnat artiklar och redigerat tidskriften. Antalet annonser har ökat och resulterat i större intäkter än föregående år.

Hemsida

Föreningens hemsida sköts av Gunnar Zetterman och har byggts ut under året.

Föreningsmöten

Följande föreningsmöten har arrangerats:

Den 31 januari berättade Olov Fägrems om "Forskningar kring postombuden i AC-län".

Mats Edström berättade den 28 februari om "Fraktmärken".

Årsmöte hölls den 28 mars på Postmuseum och då informerade Hans-Ove Aldenbrink om "Stämpeldatabasen och Samlamera".

Postmuseums historiska postkartor nu tillgängliga på nätet

Gisela Naglisch

Det kan inte ha gått någon förbi att jag älskar kartor och gläns illustrerade mina artiklar och inte minst murrande albumblad med kartavsnitt. Det sparar många ord och ger en utmärkt orientering. Postkartorna ger även ovärderlig information om poststationernas belägenhet på landet och hur postvägarna dem emellan var anordnade. Kartor från olika årtal visa förändringen över tid. För mitt Uppland hade jag förmånen för många år sedan att få fotografera mina avsnitt ur dessa kartor. Nu finns de tillgängliga för hela landet.

Postmuseum har nyligen digitaliserat ett 100-tal post- och andra kartor som kan vara av intresse för post- och lokalhistoriker – hembygdsfilatelister. Nu är de tillgängliga på webben enligt nedan:

<https://digitalmuseum.se/ovfiers/S-PM>

Sökord: karta. Tips: Använd knappen "tidsperioder" för att precisera ditt resultat.

Det går även att använda följande länkar för att direkt nå rätt århundrade:

1700-tal: <https://digitalmuseum.org/0210975189486/postkartor-1700-tal>

1800-tal: <https://digitalmuseum.org/021098403972/post-och-kommunikationskartor-1800-tal>

1900-tal: <https://digitalmuseum.org/021098403971/post-och-kommunikationskartor-1900-tal>

Kontaktperson: Hanna Nydahl, föremåls- och arkivansvarig Postmuseum

hanna.nydahl@postmuseum.se

Tel: +46 (0)730 79 28 59

Skollärare Ahlström i Balingsta ville sälja frimärken

Gisela Naglisch

Ofta kan innehållet i ett brev eller skrivsidan av ett brevkort vara väl så intresseväckande som försändelsens stämpel. Folkskolläraren Erik August Ahlström i Balingsta hade tydligen sett en annons från en kringresande uppköpare av frimärken? Han skriver ett brevkort adresserat till en resande, som förväntas komma in på postkontoret i Söderköping för att fråga om det har kommit något postrestante till honom:

"Frank", P.R. Söderköping

Skulle vara intressant att veta, hvad Ni betalar för begagnade frimärken. Jag har af önskilligen sorten, men har ej sålt några, emedan jag ännu ha dem kvar, men i händelse de betalas bra, får väl en del gå

Högaktningfullt

E. Aug. Ahlström

Balingsta 19/12 90

Nu sitter *frf* här och funderar vem denne förmodade tidiga frimärksuppköpare Frank kunde vara? Och tänk om skolläraren hade något brev med stämpeln Sälva? Det hade satt bra i min samling! Stämpeln är svår.

Ur postkartan 1877

Hembygdsmfilatelisterna 2018

BALANSRÄKNING 2018-12-31

Tillgångar	
Kassa	0,00
Plusgiro	43 970,64
Bank	0 285,56
Värdepapper	116 185,80
Kundfördringar	760,00
Förbetalda kostnader	900,00
Summa Tillgångar	166 881,00

Eget kapital och skulder

Eget kapital	
Vid 2017 års början	148 589,34
2017 års resultat	8 347,68
Årets resultat	-4 481,02
Summa eget kapital	156 456,00

Skulder	
Förskottsbetalda avgifter	13 015,00
Förfallna hyror	0,00
Övriga skulder	3 200,00
Summa skulder & EK	166 881,00

"Ränteläster"

Resultat	2017-12-31	2018-12-31	Förändring	Komma
Intäkter	6 388,38	6 782,34	0,00	0,00
Värdepapper	115 810,22	115 105,00	-444,52	0,00
			-444,52	0,00

RESULTATRÄKNING 2018-01-01 - 2018-12-31

Intäkter	
Medlemsavgifter	46 410,00
Auktionsintäkter	0,00
Annonsintäkter	3 750,00
För-säljningsintäkter	0,00
Ränteläster	-444,52
Övriga intäkter	40,00
48 805,48	

Kostnader	
Hembygdsfilatelisten	38 450,00
Lagerhyra	2 000,00
Porto och telefon	0,00
Resor	1 267,00
Möteskostnader	4 186,00
Forskning	4 000,00
Kontorsmateriel	3 620,00
Övrigt / PG-avg	763,50
54 286,50	

Årets resultat	-4 481,02
-----------------------	------------------

Not 1. Förbetalda kostnader

/ 500,00

Not 2. Förskottsbetalda avgifter

13 015,00

Not 3. Kundfördringar

760,00

Förslag till Budget för 2019

Budget 2019

Intäkter	
Medlemsavgifter	43 500,00
Auktionsintäkter	1 000,00
Annonsintäkter	2 300,00
Urvalsalåfven	0,00
Ränteläster	-300,00
Övriga intäkter	0,00
46 500,00	

Kostnader

Hembygdsfilatelisten	36 000,00
Lagerhyra	2 500,00
Porto och telefon	250,00
Resor	1 500,00
Möteskostnader	4 000,00
Forskning	1 000,00
Kontorsmateriel	250,00
Övrigt / PG-avg	1 000,00
46 500,00	

Årets resultat

0,00

Budget 2018

46 000,00
1 000,00
3 000,00
0,00
0,00
0,00
49 000,00

38 500,00
2 500,00
250,00
1 500,00
6 000,00
7 500,00
250,00
1 000,00
54 500,00

-7 500,00

Hembygdsfilatelisterna 2019

Utfall 2018 Budget 2018

46 460,00	45 000,00
0,00	1 000,00
3 750,00	3 000,00
0,00	0,00
-444,52	0,00
40,00	0,00
49 805,48	49 000,00

Utfall 2017 Budget 2017

50 010,00	51 000,00
7 253,00	1 000,00
6 000,00	2 000,00
0,00	500,00
-288,32	0,00
0,00	0,00
62 974,68	54 500,00

Utfall 2018 Budget 2018

38 450,00	38 500,00
2 000,00	2 500,00
0,00	250,00
1 267,00	1 500,00
4 186,00	5 000,00
4 000,00	7 500,00
3 620,00	250,00
763,50	1 000,00
54 286,50	56 500,00

Utfall 2017 Budget 2017

40 096,00	40 000,00
2 000,00	2 500,00
0,00	250,00
0,00	1 500,00
4 225,00	8 000,00
7 500,00	1 000,00
0,00	250,00
806,00	1 000,00
54 627,00	54 500,00

Årets resultat

-7 500,00

8 347,68

0,00

Brev från Dora Lamm på Näsby slott till sonen Carl Johan Lamm. Brevet är avstämplat Lahäll 25.7.1939 och har gått till London för utlandsportot 30 öre.

(Undertecknad har ingen förklaring till vad den x-formade blå stämpeln mitt på brevet är för något. tacksam för om någon ger en förklaring).

Det torde vara en censurstämpel/Sten Lagerholm

En fullig samlingsplats för Lahällsborna var vid härbryggan i Näsbyviken där man bland annat firade midsommar. Så småningom utvecklades det till en större hamn för fritidsbåtar, där Näsbyvikens båtsällskap än idag utgör ett mötesforum i Lahäll.

Lahälls Poststation drogs in den 31-5-1962. Här stämplat dagen innan. Sammanställt av Arne Forsén

Postombudens tillkomst och villkor med exempel från AC-län

Olov Fågremo

Postombudsverksamheten kan ses som en fortsättning till lantbrevbärningsinstitutionen som infördes 1878. Posten lämnades av lantbrevbärarna i adressaternas bostäder om så kunde ske utan större avvikelse från den fastlagda ruten. Mer komplicerade ärenden som t ex postförskott ingick inte i tjänsteutbudet till att börja med. Servicenivån kom senare att utökas.

Under 1920-talet började man att efterfråga en fast postal service på mindre orter där det inte varit möjligt att av ekonomiska skäl inrätta en poststation. Detta resulterade i att Postverket införde så kallade stationära lantbrevbärare. Dessa hade ett likartat tjänsteutbud som vanliga ambulanserande lantbrevbärare men

hade en bestämd lokal och fasta tider för öppethållande. I postens cirkulär från februari 1929 omtalades dessa för första gången officiellt som "stationära lantbrevbärare". I början återlämnas dessa i stor utsträckning på skärgårdsöar. Totalt inrättades 193 stationära lantbrevbärare innan man bytte namn till postombud från 1 januari 1933.

I maj 1934 utgav poststyrelsen en instruktion för postombud att gälla från och med 1 juli 1934. Till skillnad från lantbrevbärarna skulle postombuden utrustas med egen datumstämpel. I början av 1935 fanns 287 postombud av vilka mer än hälften i Norr- och Västerbotten.

I juli 1973 beslutades att denna typ av postombud skulle upphöra och vara genomfört senast 1 juli 1980. Det sista postombudet upphörde dock inte förrän i maj 1987 nämligen Herrljunga Pob 2 i Remmedal. 11

Postombuden utgjorde aldrig en egen adressenhet utan som postadress måste alltid anges namnet på den poststation som postombudet utväxlade post med. Organisations- och rapporterade såväl poststations- och föreståndaren som postombudet till postmästaren vid närmaste postkontor. Mot den bakgrunden blev det berörd postmästare som ansvarade för upprättandet av ett personligt "avtalsavtal" mellan postombudet och postverket. Min uppfattning är att avtalet upprättades på formulär fastställt av postverket och gällande i hela landet.

Norrbyberg-Lycksåberg 20 km

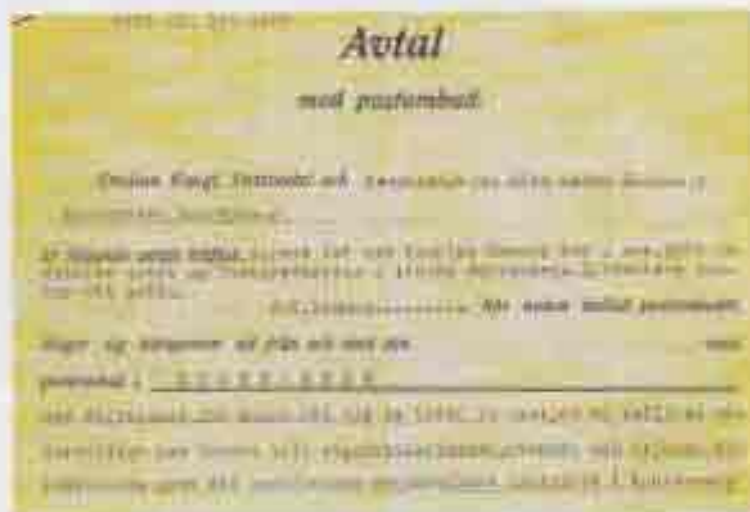
Lycksåberg-Norrbyberg 50 km

Av avtalet nedan framgår att Renmans avtal från 1929 om lathrevbäring efter samma linje nu avslutats. Vidare sägs det att posten skulle lämnas resp. afhämtas i Lycksåberg vid hållplatsen för bilen från Norrbyberg.

För att illustrera vad ett avtal kunde innebära har jag valt ett exempel från AC-län nämligen Norrbyberg Pöb 1 i Lycksåberg. Postombudet som slog denna stämpel hette Nils Oskar Renman eller Nils Olof som det senare skulle visa sig.

no2

Att vid sjukdom skaffa ersättare på egen bekostnad förutsatte väl nästan att det var två i hushållet.

Om postombudet genom sjukdom eller annat laga förhållande hindras att fullgöra sitt åtagande, skall förhållanden offentliggöras genom postverket. Det tillgripa postombudet att, om möjligt, årligen förnyga ett sådant avtal under tiden under vilken en annan lämplig person utsetts åsatt åsatt i avtalet.

Att uppträda onykter i tjänsten innebar "sparken" direkt utan avgångsvederlag.

Skulle postombudet försumma fullgörandet av de genom detta avtal ålagda skyldigheter eller i tjänsten förhålla sig med oskillighet eller grovt utidållighet, onykterhet eller annan oskicklighet, skall Kungl. Generalpoststyrelsen vara berättigad att utan uppsägning genast skilja postombudet från avtalet utan rätt för postombudet att dräfter åläggas någon utbetalning av postverket och med skyldighet för postombudet att i sin värd Kungl. Generalpoststyrelsen så påbörjar, hålla Postverket skadeslösa för de skador, som Postverket utöver annan fastställda prättning, kan komma att utstå.

I slutet av avtalet återfinns även regler för uppsägning av avtalet. Kunde kanske uttryckas mer lättbegripligt?

Detta avtal gäller såvitt avser av tredje kändisområden nämligen efter den under vilken uppsägning åren 2 åren sedan det var.

Av detta avtal varda två till två exemplar upprättade och utställda.

Postombudet		Postverket	
27 APR 1935	den	27 APR 1935	den
27 APR 1935	1935	27 APR 1935	1935
			

När detta avtal tecknades 1935 utgick till Renman en ersättning på 20 kronor för hel månad. Detta motsvarar i dagens penningvärde 631 kr (KPI). I ett tilläggsavtal från 1943 framgår att lönen höjdes till 25 kr/mån i juli 1939 och till 30 kr/mån i maj 1943 samma år som Renman gick i pension. Här fastslags även att hans förnamn var Nils Olof. Renmans löneläge speglar väl de löner som jag sett i andra sammanhang.

Dateringsdelarna är-månad, dag ligger dock tätare i 64 G, liksom att längden på årtalssträngen skiljer. Medan 64P är 18 mm lång ligger längden hos 64G på c: a 15 mm.

Ser vi tillbaka på bruket av 64G: an kan vi konstatera att den inte blev särskilt populär mycket beroende på datumbytet som görs med datumdynor som passas in i fördjupningar. Idag är det endast postterminalen i Umeå som i ett AC-länsperspektiv använder 64G; Umeå 64G Posten i några uppsättningar.

Men hur har upptäckten och klassningen av 64G kunnat ske? Jo, genom en generös tillgång av tävlingsbrev till lokaltidningen VK under det tidiga 2000-talet kan vi redovisa att ungefär halva antalet kontor inom länet tilldelades 64G. Ensamt eller i kombination med 64P. Sammanställningen visar med önskvärd tydlighet att bruket av 64G blev kortvarigt och ett letande i material från tidigt 2000-tal kan resultera i många rariteter.

Sammanfattningsvis: För Posten var intentionerna vid sekelskiftet rationella och förnuftiga. En ny tid randades och med det behovet av nya makuleringsverktyg. Ur boet kom 64G och 64P. Var och en med skilda egenskaper och utseenden som kvalificerar till skilda normalstämpelnummer.

Så ser forskningen och upptäckterna ut från en västerbottnisk horisont. Likadana upptäckter står att finna i övriga län. Säkerligen finns material sparad. Dyk ner och finn!

n64P

n64G

Brev till Vaccinatör K. G. Dahlgren Roslags Kulla församling, Östana

Giselher Naglitsch

I min samling Posten och postvägar i Uppland vill jag ha postala objekt av olika slag, gärna med lite postal knorr och/eller kulturell/social kontext. Till illustration av postvägen är både till och från en ort användbart. Från vill jag ha med bra stämplat. Till bör vara vackert eller ha intressant frankering m.m.

Östana, vid Roslagskusten ett par mil söder om Norrtälje, fick en poststation den 1 januari 1875, då allmänna posten skulle överta kronobrevbäringen. Ett brev från Medicinalstyrelsen i Stockholm till Östana 1908 passar väl in i min samling, men det faller tyvärr utanför tidsramarna för mitt exponat.

Brevet är adresserat till Vaccinatör K. G. Dahlgren, Roslags Kulla församling, Östana. Avsändaren är Kongl. Medicinal Styrelsens Vaccinationsskontor, som hade rätten att använda tjänstefrimärken. Kuvertet är av en typ som kunde användas för "prov utan värde". Men det var långt ifrån utan värde, förseglat med avsändarens papperssigill i relief. Postförskott från denna avsändare var tydligen så omfattande att man hade införskaffat en stämpel med texten: Det liknar postorderverksamhet och var det nog i någon mån. Brevet antas ha innehållit ett antal doser smittkoppsvaccin.

Postförskott till Östana 1908

Ärsvägen Örbyhus-Dannemora var normalspårig. Den 2 januari 1878 öppnades en förlängning till Hargshamn vid kusten. Den senare bundelen var smalspårig, vilket försvårade postföringen genom "onödiga" postväxlingar. För Örbyhus-Dannemora och banan till Harg och Hargshamn (O.D.H.J.) finns mycket spännande att hålla ögonen öppna efter. Det gäller naturligtvis även huvudbanan Uppsala-Gävle.

Innan seklet gick till ända mättes ytterligare en station vid banan, Skyttorp mellan Vendelsstation och Vattholma. Med post och järnväg förenade, öppnades stationen den 1/11 1898. Dess läge är inritat på postkartan från 1893, som användes i samband med planering för ett antal omläggningar av postens verksamhet inför sekelskiftet. Här har postverkets planerare använt kartan för att skissa en rad kommande förlängningar i postnätet i norra/nordöstra Uppland. Kartan finns i Postmuseums samlingar.

Ur postkarta 1893

Bland sekelskiftets postala ändringar märks även några namnändringar. Namnet *Vendelsstation* gillades inte av folket i Vendel socken. Dom hade länge krävt en ändring. Stationen var anlagd på mark tillhörande ett torp med namnet *Knyppplan* tillhörigt Örbyhus slott. Det var långt ifrån Vendels centrala delar, uppfattades bara perifert som en del av socknen. Inför det nya seklet blev de bönhörda. Stationens och postens namn ändrades till *Knyppplan*. Det framgår inte av kartan, men kan tyckas förbådas av en datering av ett brevkort från Knyppplan 1888.

Brevkortet från *Vendelsstation* har gått till Örbyhus, en station norrut med UGJ, och därefter som alltså till Dannemora. Avsändarens datering av kortet kan vara ett inlägg i den debatten: "Wendel å Knyppplan den 22/11 1888".

Vykort från Uppsala, befordrat fyra stationer norrut med UGJ, ankomststämplat Knyppplan den 8/2 1906.

Och vad hände i Vendel?

I Vendel öppnades en poststation i samband med den stora postreformen den 1 januari 1875. Den fick en normalstämpel 16 med namnet Vendel. Det är en av de svåraste Upplandsstämplarna. Efter bara ett halvt år ersattes den av en Nst 46 med namnet Wendelsby. Inför sekelskiftet byttes den ut mot en Nst 34, åter med namnet Vendel. Poststationen i Vendel försågs med handsvägspost. Den sista oktober 1966 drogs posten Vendel in för gott.

Epilog

Den som idag vill utbräta ett postärende från Vendel och Knyppplan hänvisas av PostNord till postombud i Örbyhus, Månkarbo, Björklinge eller Österbybruk, alla på ett av stånd mellan 11 och 21 km.

Postväskbefordran på linjen Ängedal-Vallenäs i Tärna kommun inom AC-län.

Olov Fågrens

Västra sidan av sjön Björkvattnet saknade vägförbindelse ända fram till 1960 då vägen från Mo till Vallenäs blev klar. Fram till denna tidpunkt var det gående lösväskbefordran som gällde från poststationen i Ängedal och till Vallenäs. I linjekortet anges "g. Jvbel" som beteckning. Två dagar i veckan (tisdag och fredag) skuldade eller rodde funktionären ifråga över sjön Björkvattnet med postväskan. En sträcka på 6 km enkel väg. I förfalltid tvingades man gå en längre väg runt sjön. Den längre vägen medförde att ersättningen höjdes från 5 kr till 7 kr per tur.

Linjekortet anger följande funktionärer:

Axel Helge Stångberg
1946-11-01—1949-08-31
f. 1907-12-27
Jonas Oskar Israelsson
1949-09-01—1949-12-31
f. 1907-01-10
Nils Johan Olovsson
1950-01-01—1958-04-30
f. 1891-05-28
Nils Sivert Stångberg
1958-05-01—1961-06-30
f. 1910-05-15
Elsa Stångberg
1961-07-01—1964-07-30
f. 1914-10-26

Fom 1966-03-01 ändrades befatningen till "privat cykel" och den turen gick naturligtvis runt sjön en sträcka på 14 km enkel väg. Tre dagar i veckan. Under perioden 1966-03-01—1975-07-30 upprätthölls befatningen av Helge Åsdell f. 1920-06-12.

I sammanhanget kan också nämnas att byggandet av Gejmåns kraftstation påbörjades 1966 och den togs i drift 1970. Stationen ligger nere vid Björkvattnet 1 km söder om Vallenäs. Vattnet leds till stationen från sjön Bleriken i en 5900 m lång tillloppstunnel och fallhöjden är 250 m.

Våren 2019

Onsdagen den 27 februari Kl. 17.00 - 18.30

På Postmuseum Konferensrummet.

Kl. 17.00 - 17.30 Samling.

Kl. 17.30 - 18.30 Falska och förbättrade stämplrar, Peter Lorentzon och Göran Heijtz från Expertrådet visar med olika exempel vad man ska vara uppmärksam på.

Onsdagen den 27 mars Kl. 17.00 - 18.30

På Postmuseum Konferensrummet.

Kl. 17.00 - 17.30 Samling.

Kl. 17.30 - 18.30 Årsmöte. Därefter information om Stämpeldatabasen

Onsdagen den 24 april kl.17.00-18.30

På Postmuseum Konferensrummet

Kl.17.00-17.30 Samling

Kl.17.30-18.30 "Inför Stockholmia". Om utställningssamlingar i Hembygdsfilateli

Aktuella mötesdata finns alltid på föreningens hemsida:

www.sff.nu/hembygdsfilatelisterna

Annonspriser:

Medlemmar: gratis (svartvit)

Handlarannons (färg):

Helsida bak 1200 kr.

Övriga helsidor 1000 kr

Halvsida 600 kr

Handlarannons (svartvit):

Helsida bak 800 kr

Övriga helsidor 750 kr

1/2 sida 400 kr

1/4 sida 250 kr.

Årsavgiften

Det är nu hög tid att betala 2019 års medlemsavgift om du inte har gjort det! Insätt i så fall 150 kronor till:

Plusgiro 98 86 28-4

swestamp

Offentlig stämpelauktion

Söndag maj/juni 2019

Denna gång med en fantastisk styckad Pob-samling och bl.a. fin avdelning färgade stämplrar!

Swestamp AB Höganäsvägen 14

SE-12153 JOHANNESHÖV

swestamp@hembygdsfilateli.se

www.swestamp.se

www.hembygdsfilateli.se